Memo

onderwerp	Reactie op accountantsverslag 2019
datum	26 mei 2020
deadline	26 mei 2020
zaaknummer	Z/20/359380
van afdeling/ambtenaar	Staf
aan college & raad	

Inleiding

Stolwijk accountants heeft als onderdeel van de controle op de jaarstukken 2019 een accountantsverslag opgesteld. Hierin worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten beschreven die volgen uit de controle van de jaarstukken 2019.

Algemeen

Wij kunnen ons vinden in de punten die zijn opgenomen in het accountantsverslag bij de jaarstukken 2019. Het grootste deel van de punten hebben we zelf ook onderkend en wij hebben daar al actie op ondernomen.

De overige punten nemen wij mee in onze P&C-cyclus en controleprogramma.

Kernpunten

In 2019 is de organisatie weer verder verbeterd, maar er zijn nog aandachts- en verbeterpunten. Daarvoor lopen verschillende projecten, waaronder "Vervolg financiële basis op orde" en "Zevenaar in control". Deze projecten bieden ook een basis voor de komst van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit traject is samen met de auditcommissie opgestart.

Vorig jaar waren enkele inhuurcontracten niet rechtmatig aanbesteed. In 2019 zijn de processen en procedures voor de inhuur aangepast en zijn verbeteringen gerealiseerd. Bij de verbijzonderde interne controle en de accountantscontrole is geconstateerd dat ook bij diensten en leveringen nog verbeteringen noodzakelijk zijn. Eind 2019 zijn verbeteringen in gang gezet, maar de effecten zullen met name in 2020 zichtbaar zijn. Een nadere toelichting op de aanbestedingen is opgenomen bij de processen en bevindingen.

Het verder verbeteren van het sociaal domein is 2019 een ander belangrijk aandachtsgebied geweest. Begin 2020 heeft de taskforce zijn werkzaamheden afgerond en is gestart met het uitvoeren van de implementatieagenda. Bij de controle op de jaarstukken bestaan nog onzekerheden ten aanzien van de prestatielevering van de zorg, wat mede het gevolg is van beleidsmatige keuzes. Het verkleinen van deze onzekerheid is in 2020 en volgende jaren een ontwikkelpunt.

Naast de onzekerheid over de prestatielevering heeft de afhankelijkheid en het niet tijdig aanleveren van controleverklaringen door zorgpartijen geleid tot een fout in de rechtmatigheid van € 155.000. Bij afronding van de controle is nog een verklaring ontvangen die een lager bedrag aan nog te betalen kosten gaf, dan verwerkt in de jaarstukken. Gedurende het jaar zullen nog meer verklaringen worden ontvangen en wordt de voortgang van de afrekening en prestatielevering gemonitord.

Ten slotte is er nog een onrechtmatigheid geconstateerd bij de toegerekende rente aan de grondexploitaties. De laatste jaren zijn er meerdere wijzigingen geweest in de BBV ten aanzien van de grondexploitaties. Bij de calculatie van de grondexploitatie is een kleine wijziging in de uitgangspunten niet goed verwerkt, waardoor de toegerekende rente iets hoger was dan toegestaan. Deze wijziging nemen wij mee bij de actualisaties van de grondexploitaties.

Aandachtspunten raad

De accountant heeft op verzoek vier onderdelen specifiek beoordeeld. Wij kunnen ons vinden in de bevindingen van de accountant. Hieronder is in hoofdlijnen onze reactie opgenomen.

1. PDCA cyclus: wij onderkennen de omvang en complexiteit van de verschillende ontwikkelingen en deze specifiek. Door sleutelfunctionarissen goed te positioneren wordt gezorgd dat deze ontwikkeling zich doorzet.
2. Sociaal Domein: eind 2019 en begin 2020 bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Het financiële verschil tussen tussentijdse informatie en de jaarstukken is beperkt.
3. Grondexploitatie: deze hebben wij ultimo 2019 toegevoegd aan de verbijzonderde interne controle en de aanbevelingen zijn begin 2020 met de proceseigenaar besproken. In 2020 is dit onderwerp ook onderdeel van het interne controleplan.
4. Risicobeheersing: als gevolg van het onderzoek hebben wij de paragraaf weerstandsvermogen aangevuld met dit specifieke onderdeel. Daarnaast waren in het voorjaar van 2020 sessies georganiseerd voor verbetering van het risicomanagement. Deze zijn door de coronacrisis niet doorgegaan, dit wordt als de situatie het toe laat in het najaar weer opgepakt.

Financiële positie

De financiële positie (weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2019 is goed, maar de onzekerheden als gevolg van het coronavirus zullen hun invloed hebben. Over de effecten wordt u in 2020 meerdere keren geïnformeerd. Voor een andere toelichting op financiële positie verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

Daarnaast heeft de accountant een opmerking gemaakt over de mutaties in verschillende bestemmingsreserves die samenhangen met het realiseren van activa (kapitaallasten). Bij de bezuinigingsvoorstellen zijn deze bestemmingsreserves ook als middel ingezet. De reden dat er nog geen mutaties zijn geweest op al deze reserves ligt in het feit dat de daarmee samenhangende investeringen nog niet zijn afgerond. In de 2de voortgangsrapportage zal de beoordeling van deze reserves een expliciet aandachtspunt zijn.

Processen en bevindingen

Europese aanbestedingsregels
De naleving van de aanbestedingsregels in het inhuurproces is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. De naleving van de aanbestedingsregels op alle diensten, leveren en werken is een ontwikkelpunt. In de interne controle zijn de aandachtspunten en verbeterpunten ook geconstateerd en zijn verbeteringen in gang gezet.

Voor de grootste onrechtmatigheden is hieronder een toelichting opgenomen over de aard van de fout. Gezien de mogelijke gevoeligheden is geen specifieke informatie opgenomen.

Product	Bedrag	Aard fout
Leveringen in de fysieke omgeving	€ 385.000	Voor een project is een specifiek product aangekocht. Bij de initiële aanbesteding was de veronderstelling dat er maar 1 leverancier was voor dit product. Bij nader onderzoek blijkt dit niet het geval, waardoor deze opdracht Europees uitgezet had moeten worden.
Verzekeringen	€ 280.000	Voor een specifieke verzekering is een marktverkenning uitgevoerd, waarbij is geconstateerd dat er maar 2 partijen in Nederland zijn die deze verzekering leveren. Dit is ook vastgesteld op basis van aanbestedingen door andere gemeenten. Op basis hiervan is gekozen om bij deze twee partijen direct een offerte op te vragen (meervoudig onderhands) en op basis hiervan te gunnen. Dit om administratieve lasten voor alle partijen te voorkomen. Volgens de officiële regels van het aanbestedingsrecht had bij meer dan 1 partij een Europese aanbesteding moeten plaatsvinden.
Inrichting Turmac Cultuurfabriek	€ 238.000	Op basis van wensen en eisen van een gebruiker is een inrichting gekozen, die hoofdzakelijk door de gebruiker is gefinancierd. Het project valt echter onder onze verantwoordelijkheid, ongeacht de financieringsconstructie, en hier is onvoldoende rekening mee gehouden.
Onderhoud Turmac Cultuurfabriek	€ 220.000	Met name door een langere looptijd en extra werkzaamheden voor het gebouwdeel dat wij verhuren, zijn de kosten hoger uitgevallen dan initieel geraamd. Hierdoor is de wijze van aanbesteden achteraf aangemerkt als onrechtmatig.
Leveringen buitendienst	€ 120.000	In het verleden hebben wij een raamcontract afgesloten op basis van een Europese aanbesteding. In dit contract is de mogelijkheid opgenomen om 2 maal te verlengen. Van de eerste verlenging is gebruik gemaakt in 2019, maar dit is alleen mondeling besproken met de leverancier en niet schriftelijk bevestigd.

Het inkoopproces van bestellen tot en met betalen, inclusief aanbesteden en contractmanagement is een omvangrijk en complex proces. Eind 2019 zijn op basis van de bevindingen stappen ondernomen om dit proces binnen het project procesmatig werken te verbeteren. Alle procesonderdelen en actoren worden hierbij onderzocht en verbeteringen worden aangebracht.

Sociaal domein
De onzekerheden in het sociaal domein zijn in lijn met de onzekerheden in voorgaande jaren. De geconstateerde onzekerheid hangt samen met bewuste keuzes in het kader van administratieve lasten en de uitvoering van de PGB's door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB verstrekt de PGB's op basis ingediende facturen, maar controleert zelf niet of de prestatie is geleverd. In het land worden verschillende methoden ontwikkeld om hier zicht op te krijgen. Ten aanzien van de zorg in natura is de keuze gemaakt om bij kleine contracten geen verklaring op te vragen (Tabel: aantal zorgaanbieders, kleine aanbieders met PV). Dit hangt samen met de afweging van administratieve lasten. Daarnaast zijn enkele grote zorgpartijen (nog) niet in staat om tijdig of een juiste verklaring af te geven (Tabel: aantal zorgaanbieders, zonder PV en CV).

Vorig jaar hebben wij u aangegeven dat deze verbetering een plaats zou krijgen in het onderzoek van BDO. Op basis van het onderzoek, dat heeft geleid tot een implementatieagenda, zijn de prioriteiten eerst bij andere onderdelen gelegd. In 2020 worden verbeteringen op dit onderdeel onderzocht en en worden aanbevelingen gedaan om de onzekerheid over de prestatielevering verder te verlagen. Een belangrijke stap in de verbetering is het aanstellen van een contractmanager. De contractmanager wordt in 2020 aangesteld.

Daarnaast merken wij op dat de opgenomen onzekerheid in het accountantsverslag een momentopname is. Na afronding van de controle ontvangen wij nog enkele verklaringen, waardoor de totale onzekerheid over het jaar kleiner is. Wij monitoren de totale populatie totdat alle verklaringen binnen zijn. Dit is voor het oordeel over de levering ook van belang voor de definitieve afrekening.

Overige bevindingen

Naast bovenstaande expliciete aandachtpunten heeft de accountant ook nog enkele opmerkingen gemaakt die minder van invloed zijn op de jaarstukken, maar wel belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de verslaglegging.

Voorziening riolering
Dit aandachtspunt is ook expliciet naar voren gekomen bij het opstellen van de begroting 2020 en de acties voor het samenvoegen van de watertakenplannen zijn in gang gezet.

Huuropbrengsten
Deze constatering hebben wij in het project "financiële basis op orde" ook gedaan. Als gevolg hiervan is dit aandachtspunt ook als specifiek onderdeel meegenomen in het vervolg.

Contracten WMO en jeugd
Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het monitoren van contracten. In het verbetertraject sociaal domein is het monitoren van contracten ook een belangrijk aandachtspunt. Dit expliciete aandachtspunt wordt door de portefeuillehouder meegenomen. Voor het verbeteren van het contractbeheer stellen wij in 2020 een contractmanager aan.

Taakveld overhead
In het totaal van de lasten en baten heeft dit geen effect. Voor het juiste beeld van het saldo per programma, is dit een verbeterpunt. Wij zullen dit aandachtspunt meenemen in de verdere verbetering van de verslaglegging.

Interne beheersing

Bij de interne beheersing staan twee onderwerpen opgenomen die nog niet eerder zijn aangehaald. Dit zijn implementatie Gouw en het proces subsidieverstrekkingen.

Implementatie Gouw: bij de jaarrekening heeft de accountant de volledigheid van de opbrengsten vast kunnen stellen. Hiermee is het belangrijkste element van de opmerking afgewikkeld.

Subsidieverstrekkingen: vanuit "Zevenaar in control" is begin 2019 het proces van subsidieverstrekkingen op de agenda geplaatst. Er worden nu mede in relatie tot de motie van het subsidieregister en de vernieuwing van de subsidieverordening stappen gezet tot verbeteringen in het proces.